

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 22.12.2006
KOM(2006) 863 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝROBU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Dohody o spolupráci v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí po roku
2007**

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝROBU A VÝBORU REGIÓNOV

Dohody o spolupráci v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí po roku 2007

(Text s významom pre EHP)

1. Úvod

Program Spoločenstva, ktorý prebieha od roku 1978 v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí umožnil postupné nadviazanie spolupráce medzi členskými štátmi a Komisiou.

Rámec Spoločenstva pre spoluprácu v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí¹ bol ustanovený na základe získaných skúseností v roku 2000 rozhodnutím Parlamentu a Rady č. 2850/2000/ES. Umožnil zjednodušiť už prijaté opatrenia a zároveň posilniť ich súlad ich začlenením do jednotného rámca pre spoluprácu pre obdobie od 1. januára 2000 do 31. decembra 2006.

Odozva a príprava na znečistenie morí sú založené na troch pilieroch: rozvoj prípravných operácií, informačný systém Spoločenstva na uľahčenie výmeny informácií medzi členskými štátmi, uľahčenie odpovede prostredníctvom mechanizmu civilnej obrany Spoločenstva².

Od svojho vytvorenia, rámec Spoločenstva pre spoluprácu predstavoval jedinečné fórum na výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi, čím prispel k podstatnému zlepšeniu prípravy zodpovedných pracovníkov a aktérov boja proti havarijnému alebo úmyselnému znečisteniu morí v členských štátoch.

Dnes sa 20 prímorských členských štátov, spolu s Nórskom a Islandom, aktívne zúčastňujú na rámci Spoločenstva pre spoluprácu.

Od roku 2001 bol na úrovni Spoločenstva zaznamenaný vývoj v oblasti prevencie, prípravy a odozvy na znečistenie morí najmä prostredníctvom vytvorenia Európskej námornej bezpečnostnej agentúry (ENBA)³.

Toto oznámenie predstavuje súčasný stav programu spoločenstva v oblasti prípravy a odozvy na znečistenie morí a uvádza, akým spôsobom bude jeho sledovanie a vývoj plne zabezpečené od roku 2007, po uplynutí rámca Spoločenstva pre spoluprácu.

¹ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 2850/2000/ES z 20. decembra 2000, ktorým sa ustanovuje rámec Spoločenstva pre spoluprácu v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí.

² Rozhodnutie Rady 2001/792/ES, Euratom, o ustanovení mechanizmu spoločenstva na podporu posilnenia spolupráce pri pomocných zásahoch civilnej obrany.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002 z 27. júna 2002, ktorým sa ustanovuje Európska námorná bezpečnostná agentúra.

2. SÚČASNÝ STAV PROGRAMU SPOLOČENSTVA V OBLASTI ODOZVY NA ZNEČISTENIE MORÍ

2.1 Rámec Spoločenstva pre spoluprácu v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí

Rámec Spoločenstva pre spoluprácu v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí, ktorý bol ustanovený v decembri 2000, je vo veľkej miere založený na skúsenostiach, ktoré boli získané v tejto oblasti na úrovni Spoločenstva od roku 1978.

Rámec Spoločenstva, ustanovený na základe článku 175 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, má za cieľ podporovať a dopĺňať úsilie, ktoré vyvíjajú členské štáty v prospech ochrany morského prostredia, pobrežia a ľudského zdravia proti rizikám havarijného alebo úmyselného znečistenia na mori, okrem stálych tokov znečistenia pochádzajúceho zo zdrojov nachádzajúcich sa na pevnine. Tento rámec je zameraný na havarijné alebo úmyselné znečistenie – pochádzajúce z plavidiel, zariadení na šírom mori, pobrežia a ústí riek - a obsahuje odpady škodlivých látok v morskom prostredí, vrátane látok spojených s prítomnosťou ponorených materiálov, ako napríklad munície.

Cieľom rámca Spoločenstva pre spoluprácu je najmä prispievať k zlepšeniu kapacity zásahov členských štátov v prípade náhodného uvoľnenia alebo bezprostrednej hrozby uvoľnenia uhlíkovodíkov alebo iných škodlivých látok do mora. Slúži tiež na prispievanie k prevencii rizík a je určený na posilnenie podmienok účinnej vzájomnej pomoci medzi členskými štátmi. Rámec je nakoniec určený na povzbudzovanie spolupráce medzi členskými štátmi s cieľom zabezpečiť nápravu škôd v súlade so zásadou „platí znečisťovateľ“.

Zavedenie rámca spolupráce prebieha prostredníctvom ročného akčného plánu, ktorý spočíva najmä v prioritách, ktoré každoročne vypracovávajú členské štáty. Tieto operácie sa môžu vykonávať v podobe hodín a seminárov, výmen odborníkov, cvičení alebo pilotných projektov, ktoré sú určené na zdokonaľovanie techník a metód odozvy a obnovy. Organizujú sa tiež operácie, ktorých cieľom je hodnotiť vplyv nehody na životné prostredie alebo získavať poznatky zo zásahov počas havárie. Rozpočet pridelený pre tieto operácie bol pôvodne stanovený na 7 miliónov EUR pre obdobie 2000-2006.

Po uznaní významu rámca Spoločenstva Parlament v roku 2003 prispôbil referenčné čiastky v súvislosti s rozšírením. Finančný rámec bol zvýšený na 12,6 miliónov EUR pre dané obdobie.

Rámec Spoločenstva pre spoluprácu tiež zaviedol informačný systém Spoločenstva (CIS) na internetovej stránke Komisie, ktorého cieľom je výmena údajov medzi členskými štátmi týkajúcich sa odozvy a prijatých opatrení v prípade havarijného alebo úmyselného znečistenia morí. Informačný systém Spoločenstva obsahuje domovskú stránku Spoločenstva a na národných domovských stránkach uvádza zásahové prostriedky dostupné na národnej úrovni.

Komisii pomáha riadiaci výbor (MCMP – Management Committee for Marine Pollution), ktorý zoskupuje odborníkov pochádzajúcich zo štátnych správ členských štátov (životné prostredie, doprava alebo pobrežná stráž). Okrem hlasovania o ročných prioritách, riadiaci výbor zohráva úlohu jedinečného európskeho fóra na výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi.

Mnohé regionálne dohody sa vzťahujú na európske moria (Barcelonský dohovor, Bonnská dohoda, Helsinský dohovor) a Komisia zohráva ústrednú úlohu prostredníctvom aktívnej

účasti v skupinách venovaných odozve na znečistenie morí. Avšak riadiaci výbor je jediným nástrojom na úrovni Spoločenstva, ktorý reprezentuje odborníkov zo všetkých regionálnych oblastí.

2.2 Odozva na havarijné znečistenia morí

V prípade havárie, ak rozsah katastrofy prekračuje národnú kapacitu reakcie, postihnutá krajina môže od roku 2001 požiadať o pomoc mechanizmus civilnej obrany a MIC (Monitoring and Information Centre = Monitorovacie a informačné centrum).

Mechanizmus civilnej obrany bol založený v roku 2001 s cieľom poskytnúť na požiadanie podporu v prípade núdze a prispieť k zlepšeniu koordinácie záchranných zásahov, ktoré vedú členské štáty a Spoločenstvo.

Ak viaceré regionálne dohody o havarijnom znečistení morí uľahčujú vzájomnú pomoc a spoluprácu medzi členskými štátmi v tejto oblasti, mechanizmus civilnej obrany je referenčným nástrojom na úrovni Spoločenstva, ktorého cieľom je uľahčiť mobilizáciu záchranných operácií členských štátov počas havarijného znečistenia morí.

Počas havárií, ako napríklad *Prestige*, MIC okamžite odpovedalo na žiadosti španielskych orgánov o pomoc, uľahčilo poskytnutie špecializovaných lodí, plávajúcich bariér a monitorovacích lietadiel. Komisia tiež rýchlo vytvorila pozorovateľskú misiu v Galícii. Takisto sa podieľala na zabezpečení koordinácie medzi Španielskom, Portugalskom a Francúzskom, všetkými troma postihnutými krajinami, s cieľom poskytnúť primerané prostriedky pre každú z týchto krajín. Nakoniec rozšírila satelitné obrázky havárie, ktoré boli analyzované spoločným výskumným strediskom Komisie.

Počas leta 2006, MIC veľmi rýchlo odpovedalo na žiadosť libanonských orgánov o pomoc s cieľom čeliť znečisteniu dotýkajúceho sa Libanonu. Aj keď stále prebiehal vojnový stav, MIC rozmiestnilo skupinu odborníkov za účelom ohodnotenia potrieb na mieste a poskytnutia vedeckej a technickej podpory miestnym orgánom. Prostredníctvom MIC boli do Libanonu dopravené špecializované zariadenia pochádzajúce z 5 členských štátov. MIC tiež rozoslalo členským štátom analýzu satelitných obrázkov. Neformálna sieť medzi členskými štátmi v rámci MCMP umožnila uľahčiť túto globálnu odozvu: štáty pochádzajúce z rôznych regionálnych oblastí spoločne dopravili svoje zariadenia do tretieho štátu.

2.3 Úloha, ktorú zohrala Európska námorná bezpečnostná agentúra (ENBA).

V roku 2002 sa vytvorila Európska námorná bezpečnostná agentúra (ENBA)⁴ s cieľom pomáhať najmä Komisii a členským štátom pri uplatňovaní legislatívy Spoločenstva v oblasti námornej bezpečnosti a prevencie znečistenia spôsobeného loďami.

V roku 2004 sa misie Agentúry rozšírili prostredníctvom nariadenia (ES) č. 724/2004, ktoré prideliuje agentúre špecifické povinnosti v oblasti boja proti znečisteniu spôsobenému loďami v Spoločenstve.

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002 z 27. júna 2002, ktorým sa ustanovuje Európska námorná bezpečnostná agentúra.

V zmysle tohto nariadenia je úlohou agentúry⁵ poskytovať členským štátom a Komisii technickú a vedeckú pomoc v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia loďami a podporovať, na základe žiadosti o pomoc, prostriedky boja proti znečisteniu členských štátov. Jej operácie podporujú rámec Spoločenstva pre spoluprácu v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí a mechanizmus Spoločenstva.

S cieľom vytvoriť globálny rámec pre svoju činnosť v oblasti prevencie znečisťovania uhl'ovodíkmi a boja proti tomuto znečisteniu, Agentúra prijala v októbri 2004 akčný plán na prípravu a zásah proti znečisťovaniu uhl'ovodíkmi (ďalej len „akčný plán“)⁶, podľa ustanovení nariadenia.

Od marca 2006 môžu postihnuté členské štáty požiadať agentúru o prenajatie plavidiel na odstraňovanie znečistenia s cieľom podporiť dodatočnými prostriedkami operácie vykonávané týmito členskými štátmi v boji proti tomuto znečisteniu. Tieto plavidlá boli identifikované na základe verejnej súťaže a budú rozmiestnené v štyroch oblastiach pokrývajúcich európske moria. Plavidlá, ktoré prenajíma agentúra, budú na požiadanie poskytnuté k dispozícii členským štátom prostredníctvom mechanizmu Spoločenstva civilnej obrany.

Personál agentúry určený na odozvu na znečistenie morí sa podstatne zvýšil počas roka 2005 a v súčasnosti predstavuje takmer 20 osôb.

3. VÝSLEDKY OPERÁCIÍ VYKONANÝCH PODEĽA RÁMCA SPOLOČENSTVA PRE SPOLUPRÁCU V OBLASTI PRÍPRAVY

3.1 Rámec Spoločenstva umožnil vykonávanie operácií s významným vplyvom

Od roku 2000 sa vykonalo viac ako 40 operácií, ktoré spočívali najmä vo workshopoch, pilotných projektoch alebo školiacich kurzoch. Uprednostňoval sa európsky rozmer projektov: podporovali sa najmä projekty, na ktorých sa zúčastnili dva alebo viacero členských štátov.

Príslušné operácie boli rôzneho charakteru: výskum týkajúci sa environmentálnych škôd, úvahy o úlohe miestnej samosprávy v príprave a odozve na znečistenie morí alebo operácie odstraňovania ropy z mora, spracovanie ropného odpadu alebo úloha dobrovoľníkov počas veľmi rozsiahlej katastrofy.

Ostatné referenčné operácie zodpovedali špecifickejšim cieľom rámca Spoločenstva pre spoluprácu.

Jeden projekt sa venoval prítomnosti munícií nachádzajúcej sa v mori a metódam jej neutralizácie. Jeho závery, ako aj štúdie, ktoré boli uskutočnené v rámci niektorých regionálnych dohôd (najmä HELCOM), umožnili urobiť podstatný krok vpred v tejto otázke.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 724/2004 z 31. marca 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1406/2002 ustanovujúce Európsku námornú bezpečnostnú agentúru.

⁶ Akčný plán prijala správna rada agentúry počas svojho 9. zasadnutia, ktoré sa konalo v Lisabone dňa 21. a 22. októbra 2004 (internetová adresa: <http://www.emsa.eu.int>).

Čo sa týka otázky úmyselného znečisťovania, rôzne operácie venované nezákonným prevádzkovým odpadom plavidiel umožnili podporiť výmeny medzi členskými štátmi. Okrem toho sa v rámci Komisie založila skupina odborníkov, ktorá sa venovala satelitnému sledovaniu ropného znečistenia na mori (EGEMP).

Výmena skúseností na európskej úrovni, ktorá predstavuje hlavnú pridanú hodnotu operácií Spoločenstva v oblasti prípravy, sa uplatnila v rámci viacerých operácií s významným vplyvom. Napríklad v roku 2002 bol spustený program výmeny odborníkov medzi členskými štátmi (EUMAREX) s cieľom podporovať školenie a výmenu skúseností. Od začiatku roka 2004 sa na tomto programe zúčastnilo 111 odborníkov pochádzajúcich z 15 krajín, ktorí boli prijatí v takmer dvadsiatich krajinách.

Nakoniec je potrebné pripomenúť, že informačný systém Spoločenstva (CIS) bol počas obdobia 2000-2006 na internetovej stránke Komisie neustále aktualizovaný zohľadňujúc najmä rozšírenie. Členské štáty často zdôrazňujú úlohu CIS ako jedinečný nástroj, ktorý zhmotňuje spoluprácu v rámci Spoločenstva v oblasti znečistenia morí.

Strednodobé hodnotenie programu, ktoré sa uskutočnilo v marci 2004, ako aj celkové hodnotenie programov civilnej obrany, ktoré bolo vykonané v júli 2005, zdôraznili, že prípravné operácie umožnili dosiahnuť povzbudzujúce výsledky na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, ako napríklad zlepšenie informovanosti verejnosti alebo zvýšenie povedomia o význame prípravy. Tieto operácie okrem iného prispeli k prevencii rizík. Investície do školenia, výmeny skúseností a prípravy počas posledných rokov umožnili rozvoj „spoločnej kultúry“ v oblasti havarijného znečisťovania morí.

3.2 Rámec Spoločenstva podnietil vznik iných legislatívnych nástrojov

Od prijatia rámca Spoločenstva pre spoluprácu sa pôvodné ciele v niektorých prípadoch nahradili legislatívnymi nástrojmi.

Cieľom rámca pre spoluprácu bolo „*podporovať spoluprácu medzi členskými štátmi za účelom zabezpečenia nápravy škôd v súlade so zásadou „platí znečisťovateľ“*“. Zorganizovalo sa niekoľko workshopov a pilotných projektov, a to najmä po havárii *Prestige*. Zároveň sa vyvinula legislatíva o environmentálnej škode prijatím smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd. Aj keď sa táto smernica vzťahuje len čiastočne na havarijné znečisťovanie morí, predstavuje prinajmenšom prvú etapu ustanovenia spoločného rámca zodpovednosti za účelom prevencie environmentálnych škôd spôsobených nehodami tohto druhu.

Podľa počiatočných cieľov bolo zámerom rámca Spoločenstva posilniť spoluprácu medzi členskými štátmi v oblasti úmyselného znečisťovania a nezákonných prevádzkových odpadov lodí. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/35/ES o znečisťovaní mora z lodí a o zavedení sankcií za porušenia spolu s rámcovým rozhodnutím Rady 2005/667/SVV na posilnenie trestnoprávneho rámca pre vynútiteľnosť práva proti znečisťovaniu mora z lodí odteraz ustanovuje právny rámec pre tieto operácie.

Rámcové rozhodnutie ukladá členským štátom povinnosť stanoviť kontaktné body a v prípadoch znečistenia týkajúceho sa iných členských štátov ustanovuje povinnosť informovať. Okrem toho obsahuje ustanovenia, ktoré uľahčujú výber trestného súdu kompetentného na zníženie znečisťovania morí z lodí.

Ostatné legislatívne nástroje zdôrazňujú pridanú hodnotu spolupráce v rámci Spoločenstva v oblasti prípravy a odozvy.

Tematická stratégia na ochranu a zachovanie morského prostredia, ktorú prijala Komisia 24. októbra 2005⁷, stanovuje ciele a základné zásady na úrovni Spoločenstva, ktoré sa uplatňujú na úrovni morských regiónov. Každý región bude musieť stanoviť regionálne environmentálne ciele a vypracovať ukazovatele a monitorovacie opatrenia na hodnotenie pokroku v oblasti realizácie týchto cieľov. Predpokladá sa zapracovanie špecifických operácií a cieľov v oblasti prípravy na znečistenie.

Komisia uverejnila 7. júna 2006 zelenú knihu s názvom „smerovanie k námornej politike Únie: európska vízia oceánov a morí“, ktorá zdôrazňuje interakcie a závislosti, ktoré existujú medzi sektormi súvisiacimi s morom, vrátane v oblasti prípravy a odozvy na znečistenie morí.

4. POSILNENIE A POKRAČOVANIE PRÍPRAVNÝCH OPERÁCIÍ A ODOZVY OD 1. JANUÁRA 2007

4.1 Zlepšenie prípravy po roku 2007

Posilnenie súladu politiky Spoločenstva v oblasti prípravy na znečistenie morí.

Operácie, ktoré sa doteraz uskutočnili mali významný účinok. Prispeli k vytvoreniu niektorých legislatívnych nástrojov.

Komisia si uvedomuje význam tejto výzvy a preto vyjadrila záujem pokračovať a posilniť niektoré súčasné opatrenia tak, že navrhne Európskej námornej bezpečnostnej agentúre významnejšiu rolu v oblasti prípravy a odozvy na znečistenie morí.

Komisia podporuje vyšší súlad politiky Spoločenstva v danej oblasti: rámec Spoločenstva pre spoluprácu nebude obnovený v súčasnej podobe, ale prípravné operácie budú pokračovať a narastať v čo najvhodnejšom rámci.

Európska námorná bezpečnostná agentúra chce pokračovať a rozvíjať prípravné operácie

Úloha Európskej námornej bezpečnostnej agentúry sa podstatne zvýšila v oblasti prípravy na znečistenie morí.

Nariadenie (ES) č. 1406/2002 o založení agentúry, zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 724/2004 umožnilo zavedenie niektorých prípravných operácií. Ako sa uvádza v akčnom pláne na prípravu a zásah proti znečisteniu uhl'ovodíkmi (pozri bod 2.3), agentúra tiež podniká v rámci nariadenia operácie v oblasti prípravy vypracovania účinných zásahových operácií.

V roku 2005 ENBA zorganizovala workshop o odozve na znečistenie morí a uverejnila štúdiu o používaní rozptyľovacích prípravkov. V roku 2006 ENBA pokračovala v organizovaní workshopov o odozve na chemické znečistenie alebo o satelitnom pozorovaní znečistení.

⁷ Tematická stratégia na ochranu a zachovanie morského prostredia, KOM (2005) 504 z 24.10.2005.

Podľa akčného plánu sa v návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o viacročnom financovaní agentúry⁸, ktorý sa práve prejednáva⁹, uvádza, že agentúra bude naďalej pokračovať v „podporných operáciách v oblasti informovania, koordinovania, spolupráce a operačnej pomoci“.

Vo svojom pracovnom programe na rok 2007 Agentúra uvádza, že chce pokračovať v organizovaní tohto druhu workshopov alebo štúdií aj v budúcnosti. Aj keď bude spôsob financovania týchto operácií rôzny (verejná súťaž alebo priame organizovanie agentúrou skôr ako spolufinancovanie), budú v podstate zodpovedať podobným cieľom ako ciele rámca Spoločenstva pre spoluprácu.

Ostatné programy Spoločenstva budú zodpovedať špecifickým cieľom

V rámci ostatných programov Spoločenstva, najmä v rámci kohéznej politiky a politiky výskumu, prebiehajú špecifické operácie v oblasti prípravy na havarijné alebo úmyselné znečistenie a od roku 2007 budú naďalej pokračovať.

Na základe týchto programov sa môžu vykonávať operácie, ktoré zodpovedajú niektorým cieľom rámca Spoločenstva pre spoluprácu, pre ktoré ENBA nie je kompetentná: spolupráca s kompetentnými miestnymi orgánmi a organizáciami na ochranu prírody, v oblasti prevencie rizík a zásahov; štúdie environmentálneho vplyvu alebo čistenia pláží.

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) v súčasnosti umožňuje spolufinancovanie prostredníctvom programov nadnárodnej spolupráce INTERREG preventívne opatrenia týkajúce sa napríklad sledovania námornej dopravy, ochrany pobrežných oblastí, stratégií a plánov riadenia rizík, databáz a modelov. Okrem toho, v zmysle cieľov 1 a 2 kohéznej politiky, EFRR a Kohézny fond môžu spolufinancovať investície do prístavov s cieľom znížiť riziká nehôd, ako aj do zariadení rýchleho zásahu a spracovania odpadov v prípade znečistenia. Všetky tieto spolufinancovania sa budú môcť naďalej používať v období 2007-2013 v zmysle troch cieľov EFRR (konvergencia, regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť, územná spolupráca) a oblastí zásahu Kohézneho fondu. Regionálna politika však v zmysle zásady „platí znečisťovateľ“ nenahradí v tejto oblasti Intervenčný fond pre znečistenie (FIPOL).

Znečistenie morí je tiež jednou z priorít, ktoré definovali program „trvalej povrchovej dopravy“ v rámci 5. a 6. programu výskumu.

V rámci 6. rámcového programu výskumu sa začalo a naďalej pokračuje takmer 17 operácií venovaných znečisteniu morí. Tieto operácie sa týkajú najmä rozvoja metodológie analýz rizika, pomocných nástrojov pri rozhodovaní, detekčných systémov alebo systémov odstraňovania ropy. Ostatné výskumné projekty sú zamerané na stanovenie súčasného stavu v oblasti používania satelitov. Siedmy rámcový výskumný program (2007-2013) bude naďalej rozvíjať referenčné operácie v oblasti znečistenia morí. Okrem toho chce Spoločné výskumné stredisko začať inštitučnú operáciu venovanú námornému dohľadu (MASURE).

⁸ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o viacročnom financovaní Európskej námornej bezpečnostnej agentúry v oblasti boja proti znečisteniu z lodí a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1406/2002.

⁹ Tento návrh nariadenia už Rada schválila v júni 2006 a Európsky parlament v septembri 2006).

Výmena osvedčených postupov na úrovni Spoločenstva bude pokračovať

Z dôvodu neobnovenia rámca Spoločenstva pre spoluprácu nebude riadiaci výbor (MCMP) naďalej existovať vo svojej súčasnej podobe. Komisia je však presvedčená, že existencia takéhoto výmenného fóra v rámci Spoločenstva, určeného na výmenu osvedčených postupov, prispieva k zlepšovaniu odozvy na nehody na európskej úrovni.

Komisia bude preto naďalej organizovať špecifické zasadania, aspoň v podobe každoročných stretnutí, na ktorých sa stretnú pracovníci zodpovední za prípravu a odozvu v členských štátoch. Tieto zasadania sa budú môcť venovať najmä spätnej väzbe po haváriách, budú sa konať vo vhodných fórach alebo v rámci ENBA.

4.2 posilnenie operácií odozvy na havarijné znečistenie morí po 2007

Vyšší súlad odozvy na úrovni Spoločenstva

Mechanizmus civilnej obrany Spoločenstva je od roku 2002 referenčným nástrojom na úrovni Spoločenstva v oblasti odozvy na havárie spôsobujúce znečistenie morí. Odozva, ktorá bola poskytnutá v tomto rámci počas nehody Prestige alebo po znečistení, ktoré sa uskutočnilo na libanonskom pobreží, preukázala účinnosť tohto nástroja.

V rezolúcii o posilnení námornej bezpečnosti, ktorá bola prijatá 27. apríla 2004 na základe prác dočasnej komisie na posilnenie námornej bezpečnosti (MARE), Európsky parlament zdôraznil význam nadnárodnej spolupráce pre odozvu na havárie a potrebu dobrej koordinácie.

Od roku 2007 bude Mechanizmus civilnej obrany Spoločenstva naďalej referenčným nástrojom pre odozvu na havárie znečisťujúce more. Prostredníctvom tohto mechanizmu bude ENBA poskytovať plavidlá na odstraňovanie znečistenia v prípade žiadosti o pomoc členského štátu, čím sa úloha mechanizmu posilní.

V tejto súvislosti chce Komisia rozvinúť koordináciu medzi monitorovacím a informačným strediskom (MIC) a jednotkou „odozvy na znečistenie morí“ ENBA s cieľom reagovať na katastrofy najúčinnnejším a najzosúladeným spôsobom. Ako už bolo dokázané znečistením na libanonskom pobreží, Agentúra je schopná poskytovať technickú pomoc Komisii počas katastrof: personál agentúry disponujúci špecifickými odbornými poznatkami môže poskytnúť podporu stredisku MIC a/alebo dotknutému štátu; Agentúra môže tiež pomáhať členským štátom a Komisii pri dodávkach a analýze satelitných obrázkov.

Agentúra a MIC formalizovali pracovné dojednania s cieľom uľahčiť túto koordináciu: tieto dojednania sa týkajú najmä vývoja vzájomného poplašného systému, integrácie ENBA do spoločného chráneného komunikačného a informačného núdzového systému, ktorý bol zavedený v rámci Mechanizmu civilnej obrany (CECIS), účasti ENBA na skupinách odborníkov vyslaných na miesto. Tieto dojednania sa budú v budúcnosti pravidelne aktualizovať.

Posilnenie operačnej podpory poskytovanej členským štátom

Komisia má záujem rozvinúť operačnú podporu členským štátom, najmä prostredníctvom mobilizácie odborných poznatkov v prípade núdze, ako aj prostredníctvom šírenia medzi členskými štátmi nadobudnutých poznatkov v takýchto situáciách.

Tento mechanizmus vďaka svojej sieti spájajúcej štátne správy členských štátov 24 hodín bude naďalej poskytovať užitočnú operačnú pomoc, najmä prostredníctvom výmeny informácií o súčasných potrebách. Komisia chce zlepšiť postup zhromažďovania údajov v prípade havárie a rozširovania pravidelných aktualizácií zúčastneným krajinám.

Komisia bude naďalej pokračovať v spolupráci s ostatnými medzinárodnými organizáciami zúčastnenými na odozve, ako napríklad regionálne dohody a agentúry Spojených Národov, ako tomu bolo v prípade znečistenia v Libanone.

Informačný systém Spoločenstva (CIS) zahŕňa okrem iného prostriedky, ktoré poskytla ENBA. Komisia bude naďalej riadiť informačný systém Spoločenstva, ktorý zohrával ústrednú úlohu v rámci spolupráce.

5. ZÁVER

Počas posledných takmer tridsiatich rokov sa operácie Spoločenstva v oblasti havarijného alebo úmyselného znečistenia morí podstatne rozšírili: spolupráca medzi členskými štátmi, neformálna vo svojich začiatkoch, sa odteraz opiera o referenčný nástroj na európskej úrovni, ktorého cieľom je uľahčiť odozvu, mechanizmus civilnej obrany. Skúsenosti z nedávnych katastrof ukázali, že odozva, ktorú ponúkla Európa v koordinácii s kompetentnými medzinárodnými subjektmi v oblasti znečistenia morí a s podporou ENBA, bola rýchla a účinná.

Havárie znečistenia morí z minulosti mali podstatný vplyv na životné prostredie. Únia musí urobiť všetko pre to, aby sa tieto katastrofy neopakovali: prípravné operácie sú preto potrebné viac ako kedykoľvek pred tým. Napriek uplynutiu platnosti rámca Spoločenstva pre spoluprácu, Komisia plánuje od roku 2007 pokračovať vo svojej činnosti a podporovať ju v oblasti boja proti znečisteniu spôsobenému loďami. Európska námorná bezpečnostná agentúra bude v tejto oblasti zohrávať čím ďalej tým významnejšiu úlohu. Operácie Spoločenstva budú vďaka tomu od roku 2007 účinnejšie.